

Kde je deklarovaná podpora zeleniny?

Zväz zeleninárov a zemiakarov Slovenska (ZZZS) dlhodobo poukazuje na nehospodárne a nekoncepčné riadenie niektorých oblastí v poľnohospodárstve. Problémom je slabá komunikácia vedenia ministerstva pri tvorbe jednotlivých nariadení s odbornou verejnosťou. Podpora ovocia a zeleniny by mala byť alfou a omegou pri dosahovaní toľko omieľanej potravinovej sebestačnosti našej krajiny. Skutky však aktuálne predbiehajú len milé a populistické slová.

V minulom roku poukázal ZZZS na fakt, že tekvica pestovaná za účelom výroby oleja a jadriek na export pohlcovala až 70 % z celkových platieb vyplácaných na vybrané druhy zeleniny s veľmi vysokou prácnosťou. Výmery pestovanej tekvice boli na podozrivo vysokých číslach. Nakoniec sa práve vďaka nespokojnosti zväzu podarilo tento stav zmeniť a začala sa podporovať tekvica muškátová, tekvica Hokkaido, tekvica špargľová a tekvica maslová. *„Teraz sa reálne podporuje produkcia, ktorá sa dostane aj k nášmu spotrebiteľovi. Pomohlo sa všetkým serióznym, malým aj veľkým pestovateľom. Navyše, ihneď sa urobil poriadok s tekvicou, klesli jej výmery zo 4597,74 hektára v roku 2018 na výmeru 295,68 hektára v roku 2019. Náhoda?,”* pýta sa riaditeľ ZZZS Jozef Šumichrast.

Veľkým problémom je tiež tzv. integrovaná produkcia zeleniny, ktorá používa ekologicky bezpečnejšie postupy a zároveň je jej cieľom dosiahnuť stabilnú produkciu. Znižuje chemické zásahy a preferuje biologické a mechanické postupy. *„Bohužiaľ, pre zlé administratívne nastavenie Integrovannej produkcie zo strany štátu nie je u nás tak rozšírená, ako by si zaslúžila,”* vysvetľuje Jozef Šumichrast.

Aj v integrovanej produkcii je veľmi obľúbená práve tekvica. *„Žeby kvôli zaujímavej hektárovej sadzbe a zanedbateľným hektárovým nákladom oproti ostatnej zelenine? A takýmto spôsobom sa doslova vyhadzujú značné finančné prostriedky,”* poukazuje na nehospodárne vynakladanie s financiami riaditeľ zväzu zeleninárov a zemiakarov a poukazuje na fakt, že bývalé a aj súčasné

vedenie rezortu bolo na tento stav opakovane upozornované.

Samostatnou kapitolou sú zemiaky, ktoré patria k základným potravinám každej slovenskej rodiny. Veľa sa o nich rozpráva, nie sú však podporované pomocou viazaných platieb a nedostáva sa im ani podpora cez organizácie výrobcov, čo predstavuje podporu priamo na produkciu. Na Slovensku dlhodobo klesajú výmery tejto komodity. Sebestačnosť našej krajiny v zemiakoch je dnes okolo 55 percent. Aktuálne nízke ceny, absencia podpôr a pretlak zemiakov z dovozu však vzbudzujú obavy, že sa na budúci rok prepadne na číslo 45 percent.

Ovocie a zelenina sú pre našu krajinu veľmi dôležité. Máme však pocit, že politici zneužívajú tieto témy na prezentáciu samých seba v médiách a na sociálnych sieťach. Takýmto spôsobom trpí najmä spotrebiteľ, ktorý sa k zdravej slovenskej zelenine, ovociu či zemiakom nedokáže dostať. *„Intenzívne požadujeme, aby sa pestovatelia mohli aktívne zapojiť do tvorby Strategického plánu budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, pretože sa ich to bezprostredne týka. Zatiaľ sme oslovení neboli,“* hovorí Jozef Šumichrast.

Okrem spomínaných problémov našim pestovateľom chýbajú moderné sklady, moderné pestovateľské technológie, pozberové a baliace linky, navyše nám chýba verejný register pestovateľov zeleniny, po ktorom práve producenti volajú už niekoľko rokov. Pestovatelia do rozvoja investujú nemalé vlastné finančné prostriedky, ale zahraničná konkurencia ich predbieha a stráca sa z dohľadu. Zelená nafta, ktorú aj v aktuálnom roku dostanú pestovatelia špeciálnych plodín nikoho z biedy nevytrhne. Okolité štáty cez štátnu pomoc omnoho viac podporujú svojich producentov.

Nové vedenie ministerstva pôdohospodárstva má za sebou pol roka. Napriek tomu, že mnohí naši pestovatelia sú tu podstatne dlhšie, v týchto dňoch premýšľajú, či to má ešte vôbec význam.